Nepartinis lietuvių laikrastis
Semanario Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj metams 12$000, Lietuvoj ir kitur 20$000
Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moo'ca, 309

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOJ
JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartins lietuvių laikrastis
Semanario Lithuano Independente
Redaguoja
A. DUTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moóca, 309

8-ti metai | Brazilija — São Paulo, 1937 m. Liepos—Julho 31 d. | Nr. 31 (373)

Lietuvos teismas nuteisė sušaudyt viena ùkininka

Norėjo nunuodyti Luiz Prestes

Rio laikraščiai praneša, kad šiomis dienomis buvo mėgintas nunuodyti kaléjime sėdintis Luiz Carlos Prestes; jam buvo įtnešta į kaléjimą valgomų daiktų nepažįstamo asmens, kurie esą buvo užnuodyti. Policija tyria dalyką.

Atvyks Argentinos vice-prezidentas

Rugsėjo 7 d. Brazilijos nepriklausomybės diena. Šiose iškilmėse dalyvauti pakviestas Argentinos vice-prezidentas Roca, kuris jau davė sutikimą ir kitą mėnesį atvyks.

Didelė vagystė Istorijos Muzėjuje

Rio de Janeiro mieste Istorijos Muzėjuje įvyko didelė vagystė; išvogta 17 plytelių gryno aukso už 218:000$ ir 117 piniginių senovės monėtų vertėje 152:000$. Policija deda pastangas surasti vagius. Įtarti yra du svatimšaliai.

Rio de Janeiro paroda

Spalių mėnesio 12 dieną bus atidaryta Rio de Janeiro mieste tarptautiné paroda, kaip ir kiekvienus metus, kurioje galės išstatyti savo eksponatus ir kitos tautos.

Prie Madrido krito 20,000

Prie Madrido eina labai dideli mūšiai prie Brunete kaimo. Kaimas yra sulygintas su žeme. Sukilėliai čia daré smarkų puolimą, kaimą paémé, bet paklojo italų ir vokiečių kariuomenės 20,000 žmonių.

Suėmė rusų laivą

Iš Gibraltaro pranešama, kad Ispanijos sukilėliai suėmė rusų laivą "Varlan Avanezov", kurį nusivarė į Ceutą.

Ispanijos sukilėliai sako, kad vyriausybininkų naudojami karo léktuvai yra rusų išdirbinio amerikoniško tipo, pašėlusiai greiti, turi kiekvienas po 7 kulkosvaidžius. Kur tik pasirodo šitie léktuvai, tai sukilėliai nešasi, kaip padūkę.

Nori areštuoti paleistus kalinius

Panaikinus karo stovį, buvo paleista daug politinių kalinių laisvėn. Buvo paleista net tr toktų, kuriems buvo sudrytos bylos, bet jos dar nebuvo svarstomos. Dabar tos bylos išspręstos ir daugelis paleistų laisvėn kalinių gavo po keletą metų kaléjimo. Policija dabar jų išeko ir nori pasodintì vėl kaléjiman.

— Franco "gramafona" Queipo de Llano pranešė, kad Šveicarija pripažino Franco vyriausybę. Bet Šveicarija pasaké — tai melas.

Kinu-japonu karas

Maurai sukilo pries gen. Franco

Ukininkų Bylos Lietuvoje Nesibaigia

Iš Lietuvos pranešama, kad liepos mėn. 28 dieną Smetonos teismas nuteisė sušaudyti dar vieną Lietuvos ūkininką, suvalkietį Aleksandrą Maurušaitį. Maurušaitis, Grigalauskas ir dar 7 ūkininkai buvo atiduoti kariuomenės teismui už gaminimą nelegalių atsišaukimų ir jų platinimą. Septynių paskutinių ūkininkų byla iš bendros bylos buvo išskirta ir jie bus teisiami skirium. Šiuo kartu buvo Maurušaitis ir Grigalauskas. Maurušaitis kaltinamas tuo, kad pereitais pereitais metais jis padegęs buvusio ministerio Aleksos Lakiškių dvaro kūgius ir kurstęs kitus ūkininkus prieš Smetonos vyriausybę. Teismas jį pripažino kaltu ir nuteisė sušaudyti. Ar sprendimus bus įvykdytas, ar ne, žinių nėra. Tai dar vienas žiauraus diktatūros valdymo pavyzdys.

Japonai uzėmė Pekina, krito 15,000 kinų

Iš mažos kibirkštėlės Tolimuose Rytuose išsivystė toks pat karas, kaip ir Europos pietvakariniam kampe — Ispanijoj. Tolimuose Rytuose, Kinijos žemėje karas jau eina visu savo smarkumu. Japonai suorganizavę visas savo jėgas įsiveržė į šiaurės Kiniją ir nesulaikomai užėmė Pekino ir Wanping miestus. Japonų léktuvai smarkiai bombarduoja Tietsin, kuris jau esą sugriautas iki pamatų, bet kiniečiai ginasi ir organizuoja savo jėgas. Nuo pat konflikto pradžios iki šiolei, t. y. per dvi savaitį laiko sužaistų ir užmuštų kiniečių krito apie 15,000 žmonių. Dabar jau Ispanijos karas ne be tiek kreipia pasaulio dėmesį, kiek Tolimųjų Rytų konfliktas. Anglai pasiunté diplomatinę notą japonams prieš jų žygį. Bet juk šiandieną tokių notų niekas nepaiso ir savo užmačias vykdo. Sovietų Rusija laikosi neitraliai. Greičiausia, kad kitos valstybės nesikiš į tą karą ir leis japonams grobti kinų žemes, kaip buvo padaryta su Mandžiurija. Amerikos J. V. ir kitų valstybių karo laivai Azijos vandenyse seka, kaip kaujasi geltonodžiai, bet griežto nieko nesako. Japonija užėmusi Kinijos žemių kiek jai reikia, vėl sakys, kad karo nenori, kad ji nori taikiai gyventi su visu pasauliu.

Nauji Nesikisimo Planai

Anglija išdirbo ir pasiuntė kitoms valstybėms apsvarstyti naują nesikišimo planą Ispanijos kare. Anglija siūlo pripažinti gen. Frankui kariavimo teisę su sąlyga, kad visi "savanoriai" būtų iš Ispanijos atšaukti. Italija ir Vokietija su tuo pasūlymu sutinka, tik Sov. Rusija tam priešinasi. Dar nežinia kokius atsakymus duos mažesnės valstybės. S. Rusija netikì, kad priėmus tokį planą, bus atšaukti "savanoriai". Be to, S. Rusija nori, kad savanoriais būtų pripažinti ir visi Afrikos maurai, kurie taip pat turi būti iš Ispanijos išvežti Afrikon.

Karo veiksmai žymesni einna prie Madrido, kur jau sukilėliai paklojo 20,000 žmonių prarado daugybę ginklų, léktuvų ir kitos karo medžiagos. Véliausios žinios iš Europos praneša, kad sukilėlių miestuose Granadoje ir Malagoje sukilo prieš Franką maurai ir kiti jo kareiviai. Nors sukilėliai tai bando užginčyti, tačiau iš Madrido praneša, kad tuose miestuose ėjo smarkūs mūšiai tarp sukilusių ir ištikimų Frankui kareivių. Matyt, nusibodo jau karas visiems. Iš Europos žinios ateina, kad gen. Franko jau žada atsisakyti nuo vokiečių ir italų pagelbos. Matyt, jaučia pralaiméjimą ir, gal būt, jau ruošiasi kur nors bėgti.

Parašiutisto rekordas

Sovietų lakūnas Kaitanov iškilo léktuvu 9 kilometrus ir 800 metrų ir iš tos aukštybės šoko iš lėktuvo su parašiutu žemėn ir ją pasiekė per 27 minutes. Apie 10 kilometrų per 27 minutes, tai buvo baisus greitis. Lakūnas nusileido žemėn laimingai Tai naujas pasaulinis rekordas šokimas su parašiutu.

Naujas Grūdo pirmininkas

Liepos mėn. 25 d. buvo visuotinas Grūdo susirinkimas, kuriame dalyvavo nemažas būrelis ir svečių. Tarp kitų reikalų, buvo išrinktas naujas pirmininkas p. St. Remenčius. *R.*

Įsirašė Grūdan

Stambus lietuvis ūkininkas, Juozas Činčikas, įsirašė narių į Grūdo bendrovę. J. Činčikas yra iš okupuotos Lietuvos, geras ir susipratęs lietuvis, nuolatinis "Aido" skaitytojas, ūkininkauja jau septinti metai, o prieš du metus įsigyjo ir nuosavą nemažą ūkį prie Santa Barbara.

Išlaiké egzaminus

Nauji mūsų mokytojai, kurie neseniai dar atvyko iš Lietuvos, padirbėję prie portugalų kalbos, šiomis dienomis išlaiké egzaminus ir įgijo brazilų mokytojų cenzą.

Sudaužė aerodromus

Vyriausybininkų lėktuvai sudaužė Avila ir Salamanca aerodromus ir sunaikino daug sukilėlių léktuvų, kurie stovėjo angaruose.

Tuchačevskio teisėjas pažemintas

Iš Maskvos pranešama, kad Kaukazo srities karo virsininkas generolas Kaširin, kuris buvo vienas teisėjų maršalo Tuchačevskio byloje, tapo pašalintas nuo savo vietos. Taigi Kaširin nuteisė Tuchačevskį sušaudyti, o dabar jam ateina eilė.

Pastaroju laiku Sov. Rusijoj, ypač Maskvoje ir Liningrade labai paplyto trockistų judėjimas. Miestuose pilna atsišaukimų prieš Staliną. Esą Maskvoje yra isteigta slapta spaustuvė, kuri spausdina atsišaukimus, bet policija jos jokio būdu negali susekti.

Respublikonų valanda

Nuėmus karo stovį Brazilijoj, gyviau pradėjo veikti ispanai respublikonai, vyriausybininkų šalininkai. Jie leidžia S. Pauly savo laikraštį ir per radio daro pranešimus apie karą.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

J. Vigelis, J. Sirtautas 2, Ed. Miškinis, A. Bražionis, Mag. Vaitonhs, St. Alexandre, M. Milkevičius, Jn. Riauba, K. Stakėnas, F. Tartila, N. Nacevičius, V. Montvila 2, J. Kazakevičius, Ant. Ivoška 2, L. Baltrūnas, P. Kazenauskas, Jn. Povilavičius, On. Povilonis 2, Jz. Repečka, K. Podžiūnas, V. Žala, J. Ramon, Jz Danilevičius, V. Petrauskas, Petras Vildžius.

Gera proga linksmai praleisti laiką š. m. rugpiūčio mėn. 7 d. šeštadienį Maironio v. liet. mokyklos ruošiamame

VAKARE

Bus vaidinama pirmą kartą S. Paulo 3-jų veiksmų komedija iš baudžiavos laikų "BURTININKĖ". Po vaidinimų **Parque das Nações vyru choras** padainuos keletą lietuviškų dainelių.
Tad visi vykstam į Parque das Nações Maironio v. lietuvių mokyklą.
Šokiams gros dūdų orkestras. Pakvietimai gaunami pas mokyklos vedėją ir Tėvų K-to narius. Vakaro pradžia 8 v. v. ir pabaiga 5 val. ryto.

Maironio v. Liet. Pradž. Mokykla.

DR. M. FUCS

Gydytojas - Operatorius - Akušeris - Moteru ir urinarinės ligos

Dra. Feiga Fucs — Vaiku ir viduriu ligos
Dra. Beila Fucs — Moteru ligos ir akuserija

Gydymas elektra, Diathermia, Ultravioletiniai spinduliai
Nuo 9 iki 12 v. ir nuo 1 iki 9 v. v.

Konsultorijos: Rua da Moo'ca, 512-F sobr. / Rua José Paulino, 109 sobr. Tel. 5-6307
Buto Tel.: 74450.

Neturtingiems apžiūrėjimas už dyką.

Apžvalga

KAS JUOS IŠLYGINS?...

Yra sakoma, kad kuprotą tik karstas išlygins Na, o kas tokią "operaciją" galėtų padaryti bandeirantininkams, sunku ir pasakyti. Jiems viskas atrodo kreiva, neaišku, nesuprantama, ką tik jie pamato toliau savo nosies. Bet viskas jiems gražu, tiesu, dailu, tik savo pastogėje — Bandeirantėj.

Buvo rengiama išeivių diena, kurios rengėjai buvo Centras, arba — visos legaliai ir savarankiškai veikiančios lietuvių organizacijos. Rodos, jau čia ir jie turėjo bent kartą pasakyti — puiku. Bet kur tau. Bandeirantininkai ir į tai pažvelgė kreivomis akimis ir labai apgailėstavo savo "Lietuvy", kad Centrui buvo duota patalpa išeivių dienai ruošti.

Paminėjimas praėjo įspūdingiausiai, gražiausiai, koks tik yra buvęs Brazilijos lietuvių istorijoj. Bet ir čia bandeirantininkų kūpra užkliūvo. Tai jiems programoj buvę "ne viskas taip", taí kalbėtojai ne taip kalbėjo, kažkokias "miglas" blaškė, tai sau panegirikas sakė, kas neatatiko tai dienai. Ot, bandeirantininkų minėjimas, tai kas kita, viskas buvo, kaip reikalinga — ten ir gramafonas grojo, ten ir "smuikininkas" smuikavo ir kiti "įspūdingi" fokusai buvo atlikti, kurie, iš tikro, "turi" daug bendro su išeivių diena...

Ne tik čia, bandeirantininkų kūpra visur kliūva, jei tik koks darbas pradėtas ne jų iniciatyva. Prieš metus laiko jie buvo pavertę Aero Klūbą į mėšluotas vežėčias, kuomet klubo vadai vaikščiojo savo kojomis. Bet kaip tik pasigavo klubo vadus į savo meškerį, pažadėdami klubui didelę litų mašną, tai ir klubas, — šiandien bandeirantininkų vadovaujamas, — veiklus, naudingas, tyrus.

Kilo mintis sudaryti organizacijų Centrą. Užgyrė tą mintį ir bandeirantininkai. Bet kaip pradėta organizuoti, ruošti įstatai, ir organizatoriai pasisakė ir nutarė, jog Centre galės būti tikros, o ne popierinės organizacijos, — ir vėl bandeirantininkų būdoj kilo alasas: prunkščia spiaudo, koneveikia Centrą. O tas organizacijas, kurios organizuoja Centrą, net per Kauno spaudą apjuodino, lyg "karavul" šaukdamiesi.

Prasidėjo "Grūdo" b-vės organizavimas. Iniciatorių sušauktam pasitarime dalyvavo. rodos, visos kolonijos smegenys, neskiriant net konsulo, kunigo, redaktorių ir mokytojų. Visi vienbalsiai pritarė suorganizuoti "Grūdą" kolonizacijos tikslams kooperaciniais pagrindais. Ir bandeirantininkai tada nė žodžio. Organizacinis darbas pradėtas ir įvykdytas. Ir vėl "karaulas" pasigirdo iš bandeirantininkų duobės po Braziliją ir Lietuvą plačią. Girdi, darbas labai geras ir naudingas, tik ne iš to galo pradėtas.

Iš kokio gi, pagaliau, galo jis turėjo būt pradėtas? Na gi, štai — "Grūdo" vadovybė turėjo būti bandeirantininkų rankose, o tuo tarpu, iš jų nė vienas neįėjo į valdybą. Ot, ir gvoltas. Tam alasui užakcentuoti, Kauno spaudoj jie paskelbė, kad konsulas Gaučys su Čemarka suorganizavo spekuliantišką bendrovę. (Prisiminkite, pone Konsule, savo globojamų bernaičių tą "šposą").

Laikas bėga, dirba lietuvių kolonijos nenaudai, tebečiulpiame iš Lietuvos centus, be išmaldų nė žingsnio; esame ekonominiai ir kultūriniai skurdžiai, o tautiniai vis labiau tolstame nuo savo prigimties. Tačiau, nežiūrint to, bandeirantininkai nenustoja spiaudę į visas puses "Grūdo" adresu. Jiem "ne iš to galo ir gana. O, kad šituos savo "argumentus" "pamatuoti", tai, girdi, "Grūdas" neturi reikiamo kapitalo veikti; tai "Grūdo" noriu negali būti agr. Laukšas, tai jiem nesu-

(Nukelta į 6-tą puslapį)

MILIJONAS ŽMONIŲ UŽ GROTŲ

Liūdna Tautų S-goš Statistika

Tautų sąjungos socialinė komisija surinko iš įvairių kraštų statistikas, kiek kur yra žmonių, kuriems yra atimta laisvė, vadinasi, kiek yra žmonių, uždarytų kalėjimuose. Iš tos statistikos, aiškėja, kad pasauly yra maždaug milijonas žmonių, kurie savo gyvenimą leidžia už grotų. Viena anglų draugija, "Hovard Ligue for Penal Reform", taip pat sudarė kalinių statistiką. Tačiau pagal šitos draugijos sudarytą statistiką kailnių skaičius pasauly yra kur kas didesnis, negu s-gos socialinės komisijos apskaičiuota. Mat, Tautų s-gos socialinė komisija savo kalinių statistiką sudarė daugiau iš oficialinių įvairių valstybių kalinių statistikų. Bet aiškėja, kad ne visos valstybės Tautų s-gai yra pateikusios tikslias savo kalinių statistikas, nes kai kurios valstybės nuslėpė didelę kalinių dalį ypač politinių. Tuo tarpu minėtoji anglų draugija, sudarydama savo pasaulio kalinių statistiką, stengėsi surinkti žinias ir apie politinių kalinių skaičių, ir štai todėl bendrą kalinių skaičių gavo žymiai didesnį.

Bet priėmus domėn ir Tautų s-gos soc. komisijos sudarytąją statistiką, ir tai matome, koks milžiniškas žmonių skaičius yra netekęs laisvės ir savo gyvenimą turi leisti už grotų.

Įdomu pažiūrėti, kokiose šalyse procentiniai imant yra daugiausiausia kalinių? Aiškėja, kad mažiausį procentą kalinių turi Palestina, kurioj 100-tui tūkst. gyventojų tenka tik 17,1 žmonių, kurie už ką nors yra nubausti ir sėdi kalėjime. Kalinių skaičius Palestinoj ypač padidėjo neramumų metu, kaí daugelis žydų ir arabų už muštynes buvo patupdyti belangėsna.

Iš Europos valstybių nepaprastai maža kalinių teturi aukštai kultūringosios valstybės, kaip Švedija, Suomija, Norvegija ir kt. Anglijoj 100-tui tūkst. gyventojų tenka nuo 27 iki 30 kalinių, Francūzijoj maždaug du kartus daugiau. Šveicarijoj, nors kraštas ir labai kultūringas, kalinių 100-tui tūkst. gyventojų tenka apie 164. Maždaug tokį pat kalinių nuošimtį turi ir Vokietija. Rytų Europos valstybėse kalinių skaičius yra žymiai didesnis: 100-tui tūkst. gyventojų tenka daugiau kaip 200 kalinių. Be to, į šį skaičių neįeina politiniai kaliniai, apie kuriuos tikslių žinių nėra.

Jungtinės Amerikos Valstijos turi ne tik didžiausius pasauly kalėjimus, bet taip pat ir didžiausį kalinių skaičių, kuris siekia maždaug apie 200 tūkst. Amerikoj, mat, nepaprastai yra išbujoję įvairūs nusikaltimai, ypač plėšimai, vogimai vaikų ir turtingesniųjų žmonių pagrobimai ir t. t. Todėl ir kalinių skaičius ten nepaprastai didelis.

Indijoj taip pat yra labai didelis kalinių skaičius — maždaug 150 tūkst.

Ta pati Tautų s-gos socialinė komisija apskaičiavo, kad vieno kalinio išlaikymas per metus vidutiniai kaštuoja 50 anglų svarų sterlingų (apie 1500 lt.). Tokiu būdu milijono kalinių išlaikymui kasmet išeina apie 50 mil. svarų sterlingų arba apie 1 milijardas 500 mil., litų (palyginti prisiminkime, kad visas Lietuvos valstybės biudžetas siekia vos per 300 mil. litų).

Ta pati statistika parodo, kad maždaug 20% kalinių yra moterys. Vadinasi, moterų, netekusių laisvės ir uždarytų kalėjimuose, pasauly yra keturis kartus mažiau, kaip vyrų.

Taigi, daugiau kaip milijonas žmonių yra netekę laisvės ir sėdi už grotų. Bet, niekas ir niekad nepadaré statistikos, kodėl tie žmonės nusikalto, kokios priežastys buvo, kokios gyvenimo sąlygos susidaré, kad jie pagaliau pateko nusikaltėlių skaičiun ir buvo pasodinti už geležinių grotų. Jei tokia statistika būtų sudaryta, tai iš jos mes turėtumėm pamatyti, kad ne vienas tų pasmerktųjų patapo nusikaltėlių ne dėl savo kaltės, bet dėl susidėjusių gyvenimo aplinkybių, dėl skurdo, dėl vargo, dėl negaléjimo išmaitinti savo šeimos ir t. t.

Liūdna statistika — daugiau kaip milijonas pasmerktųjų, daugiau, kaip milijonas už grotų, daugiau kaip milijonas nusikaltėlių rūbais apvilktų...

"L. U."

Smetonos "Manifestas"

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Smetona 13 birželio dieną pasirašęs 115 "malonės aktų", dovanodamas arba sumažindamas 115 Suvalkijos ūkininkų bausmes — tų ūkininkų, kurie buvo sugrūsti į kalėjimus užtai, kad reikalavo mokesčių sumažinimo.

Anot "Lietuvos Ukininko", 68-niems asmenims bausmės dovanotos ir dviem grąžintos teisės.

Malonės prašiusiems likusias bausmes visai dovanojo: Vincui Petkunui, Broniui Žemaičiui, Pranui Undraičiui, Jonui Valaičiui, Kaziui Kalašinskui, Juozui Vaišniui, Juozui Galinaičiui, Antanui Jakšiui, Juozui Brazaičiui, Antanui Grigalevičiui, Mikui Juodišiui, Stasiui Krikščiunui, Juozui Ragažinskui (kun. Ragažinsko brolis), Broniui Šiugždai, Vincui Gudaičiui, Pranui Gudaičiui, Richardui Mertinui, Jonui Vasiukevičiui, Juozui Blažuičiui, Antanui Duobai, Pranui Vilčinskui ir Juozui Sideravičiui. Visi šie asmenys buvo nubausti už dalyvavimą Suvalkijos įvykiuose. Visi šie asmenys iš kalėjimo jau paleisti.

Urugvajaus Lietuviai

Atidarytas pirmas lietuviu darbininkų kooperatyvas

Jau gerokai laiko prabėgo, kai pradėta organizuoti ir tverti Urugvajuje, lietuvių darbininkų kooperatinė bendrovė "Vienybė". Nuo pat pirmų organizavimo dienų iniciatoriams teko sutikti visokių klūčių ir iš visų pusių. Taip pat netrūko ir provokacijų. Bet visas kliūtis nugaléjome. Nepaisant visko prie "Vienybės" b-vės susispietė 120 narių ir jau 60 sumokėjo po pilną pajų, kas sudaré 1.200 pezų kapitalo.

"Vienybės" b-vės valdyba vykdydama visuotino narių susirinkimo nutarimą, atidarė š/m. birželio mėn. 15 d. valgomų daiktų ir gėrimų krautuvę, c. Turkia Nr. 3349, kampas Francia, Cerro.

Atidarydami pirmą lietuvių darbininkų kooperatinę krautuvę, parodome abejojantiems, kad ir "lietuviai gali šį-tą padaryti," taipgi pradedame veikti ir vykdyti dar tik mažą dalį užsibrėžto tikslo. Bendrovės įstatai platūs ir siekiama: — turėti nuosavą prekių sandėlį, kad galėtume pigia kaina nusipirkti kasdien vartojamų prekių, pasistatyti nuosavą namą su sale, mokyklą, turėti savyšalpinį skyrių, kuris padėtų mums nelaimėje arba ligoje, sukurti savytarpio krėdito draugiją, kuri padėtų mums kūrtis ekonominiai ir t. t.

O, tą viską mes lengvai pasiektume, jeigu visi, kaip vienas, taptume "Vienybės" b-vės nariais. Juk mus Urugvajuje lietuvių, tūkstančiai!

Todėl, kad tą viską pasiekti, kviečiame visas lietuvių organizacijas, pavienius asmenis ir lietuvius prekybininkus, prisidėti prie kooperatinio darbo. Vienykimės! Vienybėje galybė!

B-VĖS VALDYBA.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Atkreips dėmesį, kad kunigai bizniais per daug nesiverstų

Dabar nemaža provincijos kunigų ir klebonų verčiasi įvairiais pašaliniais, nieko bendra su pastoracija neturinčiais, dalykais: vienas kunigas laiko viešbutį, kuriame visko galima gauti, antras kuriame nors provincijos miestelyje esąs įsigijęs kelerius namus ir daug sugaištąs juos betvarkydamas, trečias vasarvietėse gaudo vasarotojus — laiko pensioną ir t. t. ir t. t. Kadangi tokie dalykai neįeiną į tiesioginės kunigų pareigas, tai bažnyčios vyresnybė esanti nusistačiusi į tokius kunigus atkreipti dėmesį ir atatinkamu būdu grąžinti juos prie tiesioginių kunigo (pastoracijos) darbų.

Išteisino apsivogusį tautininką

Tūlas laikas atgal buvo suimtas Anykščių gelžkelio stoties viršininkas Vaclovas Puslys. Mat, buvo paaiškėję, kad jis pavogė 4,000 litų gelžkelio pinigų.

Panevėžio apygardos teismas Puslį pripažino kaltu ir nubaudė vieneriais metais paprasto kaléjimo, be to, iš jo atitaisė susisiekimo ministerijai civilinį ieškinį.

Puslys padavė apelíacijos skundą, kurį Rūmai šiomis dienomis ir svarstė. Teisiamąjį Puslį gynė adv. Nargelevičius ir adv. Sudikas. Rumai apygardos teismo sprendimą panaikino ir Puslį išteisino.

Apdirbtas miškas Afrikon

Šiomis dienomis Klaipėdon atplaukuké 7000 tonų talpos laivas "Unden". Jis Klaipėdoje krausis apdirbtą miško medžiagą, kurią gabeus Pietų Afrikron.

Nubaudė už slaptą mokymą lenkiškai

Šiomis dienomis Ukmergės apskr. viršininkas nubaudė 125 lt. Apoloniją Stankevičiutę už tai, kad Pabaisko valsčiuje slaptai moké lenkiškai vietos gyventojų vaikus. Vaikų tėvus — Antaną Markauską, Bronių Krukauską, Igną Vaitkevičių ir Petrą Kučinską, gyv. Vinkniškių km., Pabaisko valsč., Ukmergės apskr. — nubaudė po 35 lt.

Prigėrė agronomas Sadauskas

Gegužės 27 d. apie 18 val. Varėnos ežere prigėrė jaunas, neseniai baigęs Lietuvos Žemės Ūkio akademiją, agronomas Antanas Sadauskas. Vėlionis buvo paskirtas praktikai Alytaus apskr., Varėnos bandymo ūky ir savo praktiką jau beveik baigė. Pranešama, kad agron. Sadauskas paskendęs ežere maudydamas arklius, kurie susinarplioję vadelėse, į kurias įnarpliojo ir jį.

Kiek reicho piliečiai i Lietuvą gali įsivežti pinigų

Šiomis dienomis buvo susitarta su Vokietija dėl Vokietijos piliečių, norinčių vykti į Lietuvos vasarietes. Pagal tą susitarimą, vyustą į Lietuvos vasarvietes Vokietijos piliečiai turės teisę iš Vokietijos išsivežti kas ménesį iki 200 RM čekį litais. Taip pat susitarta, kad tokią sumą leidžiama išleisti gyvenant bet kurioje vasarvietėje.

ŠAKAROS IR SITIJAI

Pardavimui Šakaros ir Sitijai S. Paulo apylinkėj. Sąlygos labai geros. Zemės rūšis visam kam tinka, ypač daržams. Duodame ilgam išsimokėjimui.

Teirautis — Praça da Sé, 53 — salė 612 aukstas 6. Pas inžinierių Du Plessis.

N. VĖTRA.

Naujoji Lietuvos Istorija

KELIOS PASTABOS DĖL NAUJAI IŠLEISTOS LIETUVOS ISTORIJOS IR JOS NESĄMONIŲ

(Tąsa iš 30-n-rio)

Brazilijos lietuvių istorija yra nauja; visi gyvenimo įvykiai ir veikimo faktai dar glûdi kiekvieno Brazilijos lietuvio atmintyje. Jie gyveniman iškilo dar tik prieš kelerius metus, bet jau spėjo ją sudarkyti, iškraipyti, apvilkti tendencingom idėjom ir melu. A. Šapokos atvaizduota Brazilijos lietuvių istorija né kiek aukščiau nepraloksta Juozo Daugėlos knygos "Lietuviai Brazilijoj", kurią vienu žodžiu galima apibûdinti — šlamštas.

Einame prie A. Šapokos "istorinių" duomenų. Pirmiausia pabrėžiama, kad Brazilijoj gyvena apie 50,000 lietuvių. Tie skaičiai rašytojui, matyt, iš dangaus nukrito nes jokios statistikos apie Brazilijoj gyvenančius lietuvius Lietuvoje nėra. Apytikriai galima sužinoti tik iš Brazilijos Imigracijo Departamento. Bet tokių skaičių ir su padidinamu stiklu nesurasi. Jie net ir per daug perdėti. Didžiausias lietuvių skaičius Brazilijoj galî siekti abio 35,000. Ir kam tas skaičių didinamas ir perdėjimas? Ar nenorima tuo pasigirti, kad lietuvių tauta labai skaitlinga ir ant popieros parodyti ne tikrą jos skaičių? Bet taî jokios naudo neturi. Tai tik savęs ir kitų apgaudinėjimas. O tokie apgaudinėjimai negali rastî vieta tautos istorijoj.

Kultûrinė lietuvių būklė Brazilijoj

Jau pradžoje šio straipsnio minėjome, kad Lietuvos istorijos rašytojams ne tiek svarbu buvo istoriniai lietuvių tautos faktai, jų objektyvumas, kiek partijų reikalai bei jų žmonės, arčiau savo dvasioj stovį prie dabartinių Lietuvos vairuotojų. Tas labai ryškiai matyt iš rusų priespaudos aprašyto laikotarpio, iš kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės, tas pats juodas partinis siûlas driekiasi ir skyriuje apie Brazilijos lietuvių kultûrinę būklę rašant. Tą skyrių beskaitydami, mes juntame panfletiską partijos laikraštinį toną: čia sukčiai—kriminalistai, komunistai ir "gerieji lietuviai"; čia eina statymo ir griovimo darbas; čia vyksta išnaudojimas, visokios apgavystės ir sroviné "gerųjų lietuvių" su komunistais ir kriminalistais kova. Pirmieji stato, kûria, dirba naudingą kolonijai ir lietuvių tautai darbą, kiti viską griauna visomis galimomis ir negalimomis priemonėmis. Žodžiu — didžiausia anarchija vystėsi ir tebesivysto Brazilijos lietuvių kolonijoj. Kultûrinė lietuvių būklė žemiausiame laipsnyje stovi, o ekonominiai taip pat neįstengė lietuviai pakilti, kaip ir dvasiniai. Nes kultûrinį "gerųjų lietuvių" darbą

griovė komunistai ir kairieji socialistai, o ekonominiai ardė lietuvių kolonijos pagrindus iš Lietuvos nuo teismų pabėgę visokie kriminalistai ir prasikaltûliai, kurie, atvykę į Braziliją, ėmėsi ne tik visuomeninio darbo vadovybės, bet taip pat vertėsi įvairiais nešvariais bizniais vyliodami iš lietuvių sunkiai uždirbtus skatikus.

Pro Lietuvos Istorijos rašytojų akinius žiûrint į Brazilijos lietuvių koloniją, matosi tik juodžiausios spalvos: griovimas, griovimas, apgaudinėjimas ir vėl griovimas. Ir to baisaus darbo kaltininkai: komunistai, socialistai ir įvairûs biznieriai. Dėlto, atvykusiam į S. Paulo pirmajam Lietuvos konsului 1929 m. esą teko sunkus uždavinys atlikti: apvalyti lietuvių koloniją nuo kenksmingo komunistų darbo, apsaugoti lietuvius nuo išnaudojimų ir apgaudinėjimų. (B. d.)

Sušaudytieji lietuviai S. Rusijoj

Kaip žinome, birželio 12 d. Maskvoj ypatingo karo teismo kolegijos sprendimu buvo nuteisti, pasmerkti mirti ir sušaudyti aštuoni žymûs sovietų kariai, jų tarpe du lietuviai: Vytautas Putna ir Jeronimas Uborevičius. Abu šie lietuviai yra kilimo rytų aukštaičiai ir bolševikų revoliucijos metu sugebėjo iškilti audringose revoliucijos bangose, jose išsilaikyti ir pasiekti labai aukštų vietų savo naujai pasirinktoj tėvynėj — Sovietų Rusijoj. Visi aštuoni nuteistieji, su maršalu Tuchačevskiu priešky, buvo apkaltinti kariškų paslapčių išdavimu ir nuteisti mirti, nors užsienių gerai informuoti sluogsniai jiems primetamus kaltinimus ginėija.

Abu sušaudytieji lietuviai yra kilę iš Utenos apylinkės.

Vytautas Putna prieš karą buvo žinomas Rygos lietuvių tarpe. Karo metu bigė karo mokyklą, pasižymėjo kovose su vokiečiais. Kilus revoliucijai, perėjo bolševikų pusėn. 1920 m., sovietų lenkų karo metu, Putna buvo pėstininkų divizijos vadu Tuchačevskio vadovaujamoj armijoj. Su savo divizija jis buvo priėjęs Varšuvos priemiesčius. Apie šį karą Putna yra parašęs savo atsiminimų knygą. Nepaisant komunistinių pažiûrų, jis buvo susipratęs lietuvis. Kai Pilsudskis, sulaužęs Suvalkų sutartį, smurtu pagrobė Vilnių, Putna kreipėsi į raudonąją karo vadovybę, prašydamas duoti jam dvi divizijas, su kuriomis jis norėjo taip pat "sukilti", kaip ir Želigovskis, ir eiti lenkų vyti iš Lietuvos sostinės. Iš pradžių raudonoji vadovybė esą su tuo sumanymu sutikusi, bet paskiau pasipriešinusi sovietų vyriausybė. Po sovietų lenkų karo Putna baigė raudonąją karo akademiją ir buvo paskirtas karo ataše iš pradžių Japonijon, vėliau Berlynan ir galiausia — Londonan, kur išbuvo lig pat atšaukimo, pereitų metų rudens, kada buvo iškviestas Maskvon ir ten suimtas. Pernai žiemą jis su maršalu Tuchačevskiu atstovo Sovietų kariuomenei per Anglijos karaliaus Jurgio V laidotuves.

Jeronimas Uborevičius yra kilęs iš Antandrėjos kaimo, Daugalių valsčiaus, Utenos apskr. Gimnazijos mokslus ėjo Daugpily. Aukštąjį mokslą buvo pradėjęs eiti Petrapilio Kalnų instituto, bet karas sutrukdė. Uborevičius buvo mobilizuotas, baigė karo mokyklą ir kovojo su vokiečiais Daugpilio fronte. Prasidėjus revoliucijai, pasidarė komunistu ir tarnavo raudonojoj armijoj. Karams pasibaigus, kai Sovietų Rusija susiartino su Vokietija, Uborevičius buvo pasiųstas Berlyno karo akademijon. Ją baigęs, buvo pakeltas divizijos vadu ir, po įvairių kitų vietų, buvo paskirtas Gudijos karo apygardos viršininku. Uborevičius pasižymėjo kaip gabus kariškas organizatorius, ypač išplėtęs sovietų kariuomenėj parašiutizmą. Uborevičius užsienių kariškuose sluogsniuose buvo aukštai vertinamas.

Draus šunims loti naktį

Danijoj svarstomas įstatymas, draudžiantis šunims loti ir staugtî naktimis. Pagal tą įstatymą, net ir dienomis šunes neturi be reikalo loti. Jei tai darys, tai bus policijos suimami ir baudžiami jų savininkai už visuomenės ramumo ardymą. Dabar svarstoma, kokiu būvu šunų savininkai galės paversti savo šunis būti paklusniais šiam įstatymui.

SKILVIS IR KEPENYS

Modernškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rûgymas, skilvio votys, įvairûs diegliai ir kitos ligos pagydoma *be operacijos*. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai siandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą -- Santa Casa Medico ir chirurga

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Rezidencia ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel.: 5-4175 — São Paulo.
PASTABA. Vyksta i namus bile valanda diena ir nakti.

SIUVYKLA ESTAN

Siûvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už prieinamiausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siûvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdirbinio ir moderniškiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130$ iki 300$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

VAISTINE PASSERINI

Rekomenduotina visiems lietuviams vaistinė.

Patarnavimas sąžiningas ir patikimas. Įvairus pasirinkimas vietinių ir užsieninių vaistų bei kosmetikos dalykų.

GALIMA KREIPTIS NAKTĮ.

Rua Silva Pinto 263 — Tel. 5-3584.

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, traukia ir deda dantis Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 66 TEL. 5-1461 S. PAULO

Rusu fašistai Amerikoj

Amerikos J. V., Bostono "Evening Transcript" paduoda įdomių dalykų apie rusų fašistų vadą Anastazį Andrejevičą Vonsiaskį, rusą baltagvardietį, kuris turįs Amerikoj, Conneticut valstijoj ginklų arsenalą, užlaikąs "privatinę armiją" ir laukiąs dienos, kada jis galėsiąs vykti Rusijon Stalino vietą užimti.

Korespondentas paduoda ir Vonsianckio atvaizdą. Jis išrodo da jaunas vyras, apie 38 metk amžiaus, nusiskutęs ir labai panašus į Mussolinį. Jis dėvi rūbus militariškus marškinius, tamsų kaklaraištį ir antpečius su naciška svastika. Viena nuotrauka parodo Vonsiackį sėdint prie apkrauto popieriais stalo, o kita — saliutuojant vėliavą su didele svastika. Trečioj nuotraukoj matosi ir ginklų arsenalas. Kariški šautuvai sustatyti tokia pat tvarka, kaip ir kareivinėse.

Vonsiackio kambariai esą apkabinėti Caro Nikalojaus II-jo paveikslais ir ikonomis.

Vonsiackis pabėgęs iš Rusijos po revoliucijos, kuomet bolševikai tenai pačmė viršų. Nekurį laiką jis dirbęs Baldwino lokomotivų dirbtuvėj Philadelphijoj. Dabar jis turi vedęs Amerikos milionierką, buvusią Mrs. Stephens, kuri pirmu kartu susitiko jį 1919 metais Paryžiuje. Vieną vakarą jiedu tenai pažoko kartu ir jis jai patikęs. Neužilgo ji persiskyrė su savo pirmuoju vyru ir paskui susituokė su Vonsiackiu. Tai buvo 1922 metais. Jis tada buvo tik 28 metų amžiaus, o ji jau 43. Bet ji buvo turtinga, turėjo paveldėjęs po tėvais $50,000,000.

Dabar jiedu turi dvarą netoli nuo Thompsono, Conecticut valstijoj. Tenai esąs ir tas jo arsenalas su ginklais.

Korespondentas sako, kad į tą dvarą pas Vonsiaskį suvažiuoją daug rudmarškinių fašistų, rusų baltagvardiečių ir visi jie tenai darą kariškus pratimus. Suvažiuoją daug buvusių caristų, tarp kurių esąs ir gen. Bogoslavskis, buvęs gubernatorius prie caro valdžios. Jis ir kiti jam panašūs sudarą "generalinį štabą" arba "karo tarybą", kuri nuolatos planuojanti, kaip nuversti bolševikų valdžią Rusijoj. Dabar Vonsiackio "generalinis štabas" esąs įsitikinęs, kad neužilgo Rusijoj jau kilsianti kontrevoliucija.

"Aš duosiu Stalinui tik 3 mėnesius gyventi", pareiškė Vonsiackis "Transcript'o" korespondentui. "Sukilimas prasidės iš vidaus ir bolševikai bus nuversti. Tuomet Rusijos žmonėms mes būsime reikalingi."

Vonsiackis sakosi turįs šitiems reikalams $50,000,000 kapitalo. Ir ne jis vienas laukia Sovietuose perversmo. Tokių esą ir Paryžiuje ir Berlyne. Mandžiurijoj esą net 30,000 ginkluotų baltagvardiečių. Juos tenai užlaiko japonai.

Bet korespondento akimis žiūrint, Vonsiackio "privatinė armija" Connecticut valstijoj esanti niekas daugiau, kaip fašistų ir šnipų lizdas. "K."

Kam klausti

Kur siūdintis rūbus, kad jie būtų dailūs ir puoštų žmogų?
Tas visiem žinoma, kad tik

Galecko Siuvykloje

siūvami pagal naujausias madas rūbai iš įvairiausios medžiagos — vietinės ir užsieninės. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atlikamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siūvasi rūbus Galecko siūvykloje.

Duque de Caxias, 257 Telephone 4-1457

KAIP ŠIMET ATRODO LIETUVOS PASĖLIAI

Balandžio mėnuo Lietuvoje šįmet buvo sausas ir šaltas. Pašalas laikėsi ilgai ir augalai dėl šaltos žemės ne greitai teatsigavo. Daug pasėliams kenkė naktinės šalnos. Tuo būdu oro sąlygos balandžio mėnesy pasėliams buvo nepalankios. Daugiausia dėl sausros ir šalto oro nukentėjo pajūrio ruožas: Klaipėdos kraštas ir Kretingos apskritis; mažiausia Šiaurės ir Rytų Lietuva.

Tačiau lauko darbams balandžio mėnuo buvo palankus. Vasarojaus sėja beveik visur buvo pradėta apie balandžio 15 d. Blogiau balandžio mėnesy buvo su pašarais. Daugelyje vietų truko šiaudų ir šieno. Ši pašarų stoka juo labiau buvo jaučiama, kad iki pat mėnesio pabaigos nebuvo pažėlę ganyklos.

Žemės ūkio korespondentai, kuriuos Centralinis Statistikos Biuras turi visose Lietuvos vietose, gegužės 1 dieną žieminius javus ir žalienas vertino taip:

1. Žieminiai rugiai, bendrai imant, šįmet atrodo geriau negu 1935 ir 1936 metų pavasarį.

2. Žieminiai kviečiai atrodo taip, kaip ir pereitais metais ir blogiau negu 1935 ir 1934 metų pavasarį.

3. Pirmamečiai dobilai šįmėt atrodo taip pat kaip ir 1935 metais, bet blogiau kaip pereitais metais.

4. Antramečiai dobilai šįmet atrodo blogiau kaip pereitais ir užpereitais metais.

5. Pievų žolė šįmet atrodo geriau kaip 1985 ir 1936 metų pavasarį.

Tieminiai rugiai iš rudens buvo visoje Lietuvoje gerai suséti ir gražiai sužėlę. Tačiau dabar, pavasarį, jie vertinami labai nevienodai. Legvose žemėse, rytų Lietuvoje, vertinami gana gerai, ypač Ukmergės ir Zarasų apskrityse. Bet labai blogai rugiai vertinami Klaipėdos, Šilutės, Kretingos ir Pagėgių apskrityse. Klaipėdos krašte nuo 13 iki 24 procentų rugių reikia atsėti.

Žieminiai kviečiai vertinami žemiau, kaip vidutiniai. Nepaprastai blogi kviečiai Klaipėdos krašte. Tokio žemo vertinimo kviečiams Klaipėdos krašte nėra buvę. Klaipėdos apskrityje daugiau kaip ketvirtadalis, o Pagėgių apskrityje net visas trečdalis kviečių reikia atsėti. Zymiai kviečių reikia dar atsėti Šilutės, Kretingos, Marijampolės ir Vilkaviškio apskrityse.

Tsb.

ZEMAITIJOJ SIAUTĖ LABAI DIDELIS VIESULAS

Birželio m. 21 d. Laukuvos apylinkėje buvo toks visulas, kokio net žmonės negali atsiminti, kuris pradėjęs eidamas apie keturių kilometrų pločio ir nepaprastu greitumu viską pakeliui naikino: griovė namus, daržines, tvartus, jaujas, malūnus, rovė ir laužė storiausius medžius, vertė tvoras, antenas ir telefonų stulpus.

Viesulas, kaip vietiniai žmonės pasakoja, prasidėjo nuo Kaltinėnų (Tauragės apskr.) ir vis smarkėdamas ėjo Laukuvos ir Tverų (Telšių apsk.) kryptimi. Karužiškių k. prie Laukuvos pridaryta labai daug nuostolių. Tame kaime vienas ūkininkas pernai pasistatė 5 visai geras ir tvirtas trobas ir dabar su meistrais stato šeštą — klėtį. Ir tuo metu užėjęs viesulas visas jo trobas sugriovė.

Tuo ruožu, kur tas viesulas ėjo, tą dieną ir dar kitą buvo nutrauktas susisiekimas, nes nespėta nuo kelio atimti suvirtusių medžių. Telefono susisiekimas iš Laukuvos pradėtas tik kitą dieną po pietų ir tai tik laikinis, nes stulpai dar ir dabar tebėra išvertėlioti. Tveruose pat daug kam stogus bei silpnesnius pastatus sugriovė. Ypatingai nukentėjo Laukuvos apylinkėje pastatai ir kapai bei miškai. Kapai, kuriuose augo labai aukšti ir stori šimtamečiai medžiai, atrodo, lyg didžiausių patrankų būtų buvę subombarduoti.

Demokratijai reikia budėti

Dar nebaigė gyti Pasaulinio karo sužeistos žaizdos, o valstybės vėl skubiu žingsniu žengia prie armotų, į apkasus, per lavonų krūvas. Kelionė per griūvančius tiltus, kelioné ant bedugnės šlaito.

Kiekviena valstybė slepia savo karo pajėgumą, o ypač apie save tyli totalinės valstybės — Vokietija, Italija. "Polska Zbrojna" žiniomis, Europoje po ginklu esama 5.700.000 kareivių ir 40.000.000 atsarginių. Visa Europa — tatai karo stovykla. Žemė rauste surausta amunicijos sandėliais, požeminiais aerodromais. Francūzija turinti 5000 karo orlaivių, 5000 tankų, 3000 armotų; Vokietija — 3.8000 karo orlaivių, 5000 tankų, 3000 armotų; Sovietų Sąjunga — 6000 karo orlaivių, 6000 tankų, 6000 armotų; Italija — 300 karo orlaivių, 800 tankų, 2500 armotų.

Pinigo karo skerdynėms ruošti nesigailima. Pav., Vokietija 1934—85 m. ginklavimuisi išleidė 6 milijardus markių, 1935—36 m. — 9 milijardus, 1936—37 m. — 11 milijardų markių. Apskritai, Europa kasdien ginklavimuisi išleidžia, lenkų valiuta skaitant, per 70 milijonų zlotų.

Kadaise per karus veikė šioks toks santurumas. Dabarties metu, pagal nac.—"socialistų" karo žurnalą, "...jokia valstybė negali atsisakyti nuo atvirų miesto bombardavimų, kas iki šiolei buvo priešinga žmonių teisei. Jeigu ji atsisakytų, tai sukompromituotų patį karo tikslą. Iki šiolei ta priešo teritorija, kuri buvo už fronto, buvo neliečiama. Tai buvo galima padaryti be jokių nepatogumų, nes tą teritoritoriją praktiškai buvo negalima pulti. Tačiau moderninė technika taukoms suteikė aviacijos ginklą, kuriuo per karą užfrontėje galima pulti priešo ūkį."

Toliau tas laikraštis mėgina visiškai pateisinti atvirų miestų puolimą kaip tik totalinio (tautos prieš tautą) karo pobūdžiu: "Totalinis karas jau nėra tarp kariuomenių. Tai karas, kuris vedamas tarp tautų, ir jis apima ne tik karines pajėgas, bet ir ūkį ir civilius. Karas tautos prieš tautą įgyja ekonominio karo formą. Tas karas nepasitenkina atimdamas iš priešo kariuomenės ginklus, tačiau taip pat grasina badu ir negerovėmis priešo civiliams, neatsižvelgdamas į amžių ir lytį. To karo pagrindas yra aukštas mūsų civilizacijos laipsnis."

Po Almerijos subombardavimo Goering pabrėžė, kad "kraujas tegalima krauju nuplauti." O kraujas Ispanijoje liejasi. Pagal paskutines žinias, jau vyriausybininkų ir sukilėlių eilėse žuvo apie 350 tūkst. žmonių (karui jau išleista apie 15 milijardų zlotų).

Kas ryt? Ar galime būti tikri, kad ryt pabusime sveiki? Gal pabudins armotos, orlaiviai, gal klyksmas mūsų pačių artimųjų, žaizdose besivartančių?

Žinomas anglas pacifistas "Evening Standard" skiltyse įdėjo straipsnį, kuriame sielojasi netikru žmonijos rytojumi ir kviečia visus geros valios žmones budėti:

"Vokietija ir Italija, paplukdę ir dar mirkdą kraujuose Ispanijos šalį, ruošias pasaulinėms skerdynėms. Tik bendromis jėgomis atsispirsime prieš pavojų. Fašizmas — karas. Demokratija, budėk!"

— V. Ž.

Darbininku uzdarbiai Italijoje

Chicagos "Daily News" leidėjas, pulk. Knox (kuris buvo respublikonų partijos kandidatas į Jungtinių Valstijų vice-prezidentus), dabar vieši Italijoje ir įspėja Amerikos žmones, kad jie saugotųsi fašizmo. Pulk. Knox iš Romos rašo, kiek darbininkai uždirba fašistiškoje Italijoje. Štai keletas pavyzdžių:

Leghorn provincijoje žemės ūkio darbininkas gauna nuo 55 iki 69 amerik. centų už 8 valandų darbo dieną. Darbininkė moteris uždirba nuo 28 iki 44 amerikoniškų centų per dieną.

Marmuro skaldytojui moka daugiausia 1,38 dol. per dieną. Vidutiniškas gero darbininko uždarbis šitoje pramonėjd yra 1,15 dol., nelavinto darbininko — 58 centai, o vaikams moka po 34 centus per dieną.

Angliakasiai uždirba nuo 75 centų iki 1 dolerio, o vaikai — po 41 ct.

Medvilnės audimo pramonėje Turino provincijoje geriausia apmokami mašinų operatoriai gauna 1 dolerį, moterys — mažiau kaip pusę dolerio, o vaikai 25 centus per dieną. Rayono (dirbimo šilko) pramonėje aukščiausias dienos uždarbis yra 1,60 dol.

Šitokias algas Italijos darbininkai gauna nuo 1936 m. Bet per tą laiką gyvenimas Italijoje pabrango 42,7%!

Ar atlikai savo pareiga?

Ar jau uzsiprenumeravai laikrasti

"LIETUVIU AIDA BRAZ."?

Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiusti pinigus 12$ ir Tamsta lankys "AIDAS" istisus metus

Aidas, Rua da Moóca 309. S. Paulo.

FOTOGRAFAS is KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a

Bom Retiro

Laivininkystės Bendrové

MUNDIAL

Praça Antonio Prado, 3 sobr. salė 2.

(Priešais City Bank)

Telefonas: 2-8929 S. Paulo

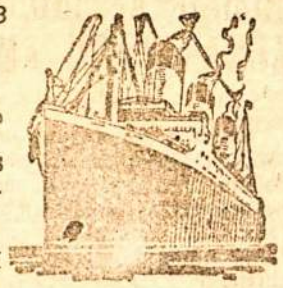

Laivakortės iš Europos ir kitų kraštų pigiausiom kainom,

KVIETIMAI — CARTAS DE CHAMADA

Paruošiame trumpiausiu laiku.

Depozito Cekiai

Pardavimai už pinigus ir ilgam išsimokėjimui.

KAINOS BE KONKURENCIJOS NIEKUR NESITARK, NEPASITEIRAVES PAS MUS.

LABOLOTORIJA

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapumo ir išmatų)

Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5$000; plomba cidabro purceleno 8$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Dr. Brísolla

ADVOKATAS

R. Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė — 25. Telefonai: 2—6639 ir 5—2091

LIETUVIŲ VAISTINE

"José Paulino"

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, perfumarijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL

Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobreloja Tel. 2-6393

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Kur tik būsi, neuzmirsk "Aido"

Jis parduodamas:

S. Paulo.

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retire: Vaistinėj «José Paulino» — rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėj — rua 3 N.° 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėj, — rua Voluntarios da Patria 59; Moóoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» — rua de Catumby, 4 «Vilnies» s-gos centre — Praça Tiradentes 64 ir Petro Jonušio dirbtuvėje — rua Bella, 106.

Santos.

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors Š. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors miesto nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoj

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarkaulio smegenų šlapumo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 193 app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

Dr. ADOLPHO TAUBKIN

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakultete)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas

Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak

KALBA LIETUVIŠKAI

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5,

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)

Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniskas.) SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas

Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreia — Sifilis.

Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.

Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.

Tel. 4-1705.

VAISTINE IR PERFUMARIJA **MUNICIPAL**

Farmaceutikas: A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški įrankiai. Kvepalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAŽIKAS turi atidaręs dailės—paišybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretusir tt. ant drobės aliejiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai

Vokiečių fotografijų įstaiga

"BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senis nr. 103) S. PAULO

Telephone 4-5576

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

DIDŽIAUSIAS INDUSTRIJOS PARKAS PIETŲ AMERIKOJ

Senas ir kaiminystėj esąs miestas S. Miguel, kuris liko indenferentiškas dideliam progresui mûsų metropoliniu miesto, pradeda pabusti iš beveik dviejų šimtmečių letargo. Ir anoje senoviškoje villoje, kur įsisteigė Didžiausias Industrijos Parkas Pietų Amerikoj, su montažu fabrikų "Nitro Chimica Brasileira," kurių vien mašinérija kaštavo graži suma apie du milijonus dolerių. Beveik apie šimtą tûkstančių kontų jau išleista įrengimui šio ne didelio Industrijos Centro, kur, ne tolimoj ateity, penkiolika tûkstančių darbininkų ten stos aktyvian darban. Senas miestukas kasdieną keičia savo išvaizdą į naują miestą iš penkiasdešimts į šimtą tûkstančių gyventojų.

Jeigu pagrindui paimsime apskaivimus Didžiojo Karo, kuriame, kiekvienas kareivis prieky, atstoja šešius asmenius retagvardoj, kurie taip pat galima pastatyti į priekį, turėsime Naujame Industrijos Centre devyniasdešimt tûkstančių asmenų, ir tai neskaitant darbininkų. Atstumas to seno miestelio nuo mûsų tirštai apgyventos Sostinės, tik penkiolika kilometrų, su kuriuo susisiekiama geležinkeliu Central do Brasil ir kelioné kaštuoja nuo stoties Norte iki S. Miguel tik trys šimtai reisų "ida e volta." Susisiekimui aptarnauja dar vieškelis Estrada S. Paulo - Rio, koriuo vaikšto kelios omnibusų linijos ir vežioja keleivius pigiomis kainomis. Lotų pardavimas sukûrė tai, kad ten ypatingu būdu keičiasi archaiškas vaizdas senos vietovės ir kasdieną jos kaina ypatingai auga. A Empreza Brasileira de Terrenos Ltda., kurios raštinė yra Rua 3 de Dezembro, 48 (sobreloja) taip pat prisideda prie to augimo, pradėjusi pardavimą lotų namams ir industrijai mėnesiniu išsimokėjimu nuo aštuoniolika milreisų be palûkanų ir įnašų, lotai parduodami naujame "São Miguel Mieste," greta didelių fabrikų "Nitro Chimica Brasileira." Toji pati Empreza turi veikiančią savo raštinę S. Miguel sekmadieniais ir šventadieniais Rua da Estação 20 (priešais stotį), kad patarnauti asmenius norinčius pirkti žemę, raštinėj galima gauti visas reikalingas informacijas ir patarimus

Laiškas Grûdui

Gerb. "Grûdas" Valdyba,

Sužinojęs, iš mano skaitomojo "L.A.B." savaitraščio, (kurį randu teisingu ir atviru) kad vargais negalais taip senai tveriamas "Grûdas" jau susitvėrė, nors jam ir buvo daug daroma sunkenybių pakirsti jo diegus, bet, vis dėl to, Grûdas pradeda būjoti.

Tad linkiu gerų pasėkmių "Grûdo" sėjikams, o "Grûdui" išduoti gerą vaisių mûsų išeivijai. Tejungia mus ateivius obalsiai: Per žemės kolonizaciją, į geresnį rytojų! Per kolonizaciją, į lietuviškumo sustiprinimą! Per kolonizaciją į kolonijos vienybę!

Kolonizacija bendromis jėgomis tik gali pagerinti mûsų būklę ir ištraukti šimtus ir tûkstančius mûsų tautiečių iš dvarponių ir fabrikantų "globos" ir iš miesto gatvių raumenų rinkos. Todėl į "Grûdą", kas gyvas!

Šiuo baigdamas savo minėtų žiupsnelį, prašau "Grûdo" valdybos pranešti man, koks yra nario ir pajo mokėstis, nes ir aš noriu būti "Grûdo" dalyvis.

Su pagarba, *A. Svilainis.*

Panelės atsiliepkit

Jaunas gražus bernužėlis, 25 metų amžiaus, geras amatininkas ir gerai uždirba, vedybų tikslu paieško panelės nuo 18 iki 27 metų amžiaus. Nei tautybė, nei tikyba nesvarbu. Laiškus galima rašyti lietuvių arba portugalų kalbomis. Foto būtinai, vėliau sugrąžinsiu. Patiksim, apsivesim. Laiškus siųsti: Snr. Z. Martini, Rua da Moóca, 309. S. Paulo.

KAS JŪOS IŠLYGINS?...

(Atkelta iš 2-tro pusl.)

prantama, kas yra bendrovė, kas, draugija, kooperacija.

Na, pagaliau, bandeirantininkai pasisakė ko jie norį: sugriauti "Grûdą" ir pradėti iš naujo, kaip jie sako, "iš kito galo".

Ir taip, dėl bandeirantininkų didelės kupros, kolonija kenčia, nešdama didelius nuostolius — materialinius ir tautinius. Tačiau visą tai pastebi tik kolonija, kuriai rûpi rytojus kuri nori matyti šviesesnę ateitį.

Visi gerieji lietuviai, grûdinkime savo jėgas kolonijos didelėms darbams ir nebokime bandeirantininkų kupros, nes jie, matyt, ir mirs su ja.

Padėka

Aš žemiau pasirašiusi, Albina Lukoševič, ištekėjus, gyv. rua Almirante Baroso, 21 — S. Paulo, baisi vidurių liga mane kankino, skaudûs diegliai mane varstė, lyg peiliais, negalėjau nei valgyti, nei dirbti, nei miegoti. Buvo tikra kankinė, maniau, kad skausmai nebepranyks. Bet kely, likimo žvaigždė man leido sutikti gerbiamą mokslininką Dr. Povilą Licciardi iš Rua Silva Pinto 444 (Bom Retiro), kuris išgydė mane iš tos ligos kuri mane kankino. Pradėjusi gydytis pas šį Daktarą, visi skausmai prapuolė.

Šiandieną esu sveika ačiu minėtam Gydytojui, kuriam dėkoju. Dėkodama Dievui, kad man leido surasti Dr. Povilą, rekomenduoju jį ir kitiems, kurių ligos reikalingos sąžiningo gydymo. *Albina Lukosevic.*

B. L. Aero Klubo pinigai tvarkoj..

"Lietuvy" rašoma, matyt, paties "ponai nariai, kad B. L. Aero Klubo pinigai tvarkoje, nes visi padėti Lietuvos Konsulate.

Jei taip, tai menka tvarka. Jeigu tie pinigai prabus Konsulate ilgesnį laiką, tai jų visai neliks. Juk reikia žinoti, kad jei nori padėti pinigus ar kitas kokias vertybes, pagal Konsularines taisykles, reikia už tai mokėti tam tikrą nuošimtį, pagal sumos didį, Konsulatui. Taigi, B. L. Aero Klubo valdyba, susirinkusi iš žmonių pinigus, nepasitarusi su nariais, padėjo juos konsulatan ir už juos moka konsulatui nuošimtį. Dėlto ir sakoma, jei tie pinigai ten bus ilgai, ir kuomet jau prireiks juos paimti, tai konsulatas, atsiskaitęs nuošimtį, sugrąžins tik dalį įdėtų pinigų. O ar negeriau buvo pinigus padėti bankan ir už juos dar nuošimtį gauti, negu dabar?

Tai dar vienas klubo vadų nesiskaitymo su nariais pavyzdys.

Lakúnas.

VISI I VILLA ANASTAZIJA!

Sestadieni, rugpiūcio mėn. 7 diena «D-ro Jono Basanaviciaus» mokyklos salėje rengiamas grazus, pirmas siais m.

Mokiniu vakaras

Program. vaidinimas «Jonuko Liga,» Cigoniskas vaizdelis, deklamacijos, plastika, dainos ir k. po programos sokiai iki 4 val. ryto. Programos pradžia 8 v. v. Visas vakaro pelnas skiriamas žemės sklypui apmokėti

Tautieti, atvykes i vakara, ne tik linksmai praleisi laika, bet ir paremsi mokykla.

Siuvykla Marijampolė

ANTANO NIZEVIČIAUS

Siūvami visoki rûbai pagal naujausias madas. Darbas greitas ir garantuotas. Tautiečiams didelė nuolaida.

Rua Taquary Nr. 92

ŽEMĖ ŠAKAROMS

arba užveisti vištų ûkį, 20 kilom. nuo São Paulo, šalia Villa Conceição, vaikšto autobusai; žemės rûšis gera, skynimai, lotai nuo 500 metrų ir daugiau, kaina nuo 500 reisų už kvadratinį metrą. Išsimokėjimai mėnesiniai arba trimenesiniai. Kreiptis: Snr. Fracisco — Rua Aurora, 201.

PARDAVIMAI

Puikus namas iš dviejų kambarių ir virtuvės parduodamas ant Quinta da Paineira rua Ibiteramos 968, labai geroje vietoje. Žemė baigiama išmokėti. Kreiptis: S. Paulo, rua Newton Prado, 223, casa 2.

Žemės sklypas ant Parque das Nações, prie pat lietuvių mokyklos parduodamas labai geromis sąlygomis, Lietuviai pasinaudokite proga. Kreiptis: S. Paulo, rua Marina Crespi, 232 (batų fabrikas) pas **Laurindo.**

Labai pigiai, geroj vietoj, prie Lus stoties, parduodamas Hotelis kuris duoda labai gerą pelną. Teirautis Hotel Hamburg, Rua Mauá, 129.

PAIEŠKOJIMAI

Paiešku broli Jona Ivanauska kuris išvažiuodamas iš Lietuvos, pali kau Žeimių valsč., Narmunėlių km. kas žinote jo adresą ar paties brolio prašau atsišaukti.

Stanislavas Ivanauskas, R. Padre Raposo 151. S. Paulo — Brasil.

Alfonsas Svilainis, svarbiam reikalui, paieško batsiuvio Kazimiero Ido anksčiau gyvenusio São José (macaco) fazendoje Lª. Pta. Iš kur du metai atgal išvyko į São Paulo ir jokių žinių apie jį nėra. Todėl, kas žino apie minėtą asmenį, arba paties Kazimiero prašau atsiliepti žemiau paduotu antrašu. Pranešusiems būsiu dėkingas, o atsiliepusiam Kaziui suteiksiu daug naudos.

Affonso Svilainis. Collina. Correio de São José Lª. Pta.

"AIDAS" GALIMA GAUTI

Lapoje: Laikraščių pardavimo kioskoje, prie pat stoties.

V. Zelinoj Jurgeliavičiaus krautuvėj prie pat bažnyčios ir Vigelio krautuvėj.

S. Caetane prie geležinkelio stoties kioskoje.

Canindės rajone: Rua Canindê, 92 — Kryžiaus krautuvėje.

São Bernardo lietuviai gali gauti "Aidą" prie geležinkelio stoties kioskoje.

SIŪVYKLA A. BAGDONO

Persikėlė į

RUA DA MOO'CA, 543.

A. Bagdonas yra labai gerai pažįstamas lietuviams siūvėjas, yra diplomuotas Rygos Instituto ir Klaipėdos Amatų Rûmų. Siūva įvairius vyriškus rûbus. Darbą atlieka sąžiningai. Lietuviams daro nuolaidą. Medžiagų pasirinkimas taip pat įvairus.

Allo! Ekstra! Žinia!

Mokos Viltiečiai rudens sezono š/m. rugp. mėn. 1 d. 2 val. p. p. Dr. V. Kudirkos v. rûmuose Rua Lithuania, 13 rengia penktą

Koncerta--Baleta

Programoj: Choras — lietuvių tradicinės dainos, solo, duetai, smuikai, piano ir pirmą kart viltietės išpildys kelis gražius baleto numerius ir daug kitų įvairenybių.

Ateisit nuliûdę, išeisit patenkinti—linksmi.

Įėjimas visiems laisvas, be bilietų. Renkamos aukos. Nepraleiskit šios puikios progos!...

VALDYBA.

VERTIMAI, KADERNETOS, SAMADOS, KONTRAKTAI

Darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liudijimų atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavimui "Caderneta profissional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame šamadas ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokius patarimus. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto markę už 700 reisų. Asmeniškai ar paštu kreipkitės

Rua da Moo'ca, 309 — **S. Paulo.**

Lietuviai, dėmesio!

LIETUVIAI, KIEKVIENAS PASISTENKITE PAŽINTI **SIUVYKLA**

Lietuva

KAZIO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.
Lietuvių siūvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161. S. Paulo